

Hilmi Ziya Ülken'in "Yıldızlara Kadar" Adlı Mensur Şiiri

Çev. Veli KILIÇARISLAN*

"Yıldızlara Kadar", Hilmi Ziya Ülken'in kendisinin çıkardığı *Mihrab* Dergisinde kaleme aldığı mensur şiir türünde bir yazıdır. Hilmi Ziya, az bilinen edebî ve şairane yönünü bu eserinde ortaya koymaktadır. Söz konusu eser, 1923 yılında eski harflerle yayınlanmaya başlayan *Mihrab* Dergisinin üçüncü sayısının 77. ve 78. sayfalarında yer almaktadır. "Yıldızlara Kadar", iki bölümden oluşmaktadır. "Yıldızlara Kadar", eski harflerden yeni harflere aktarılırken derginin baskısı sırasında oluşan birtakım harf eksiklikleri veya yazım yanlışları, cümleye uygun düşecek kelimelerle giderilmeye çalışılmıştır. Bu bakımdan ikinci bölümün henüz başında geçen "Uzaklarda bir yangın vardı." cümlesindeki yangın kelimesi örnek verilebilir. Nitekim burada yangın kelimesi eski harflerle "yafgın" şeklinde yazılmıştır.

Yazının odak noktası sevgiliye duyulan yakıcı ve sonsuz aşktır. Bu doğrultuda titizlikle yapılmış olan benzetmeler, usta işi tasvirler ve sade dille yapılmış söz sanatları dikkat çekmektedir. Hilmi Ziya, öncelikle bir sosyolog ve felsefeci olmasına karşın tıpkı bir şair veya roman yazarı gibi yazının başından sonuna kadar okuyucuyu eserin içinde tutmuş ve kazandırdığı akıcılıkla yazıyı başarılı bir hale getirmiştir. Hilmi Ziya, çok yönlü kişiliğinin getirisi olarak kendini başka bir alanda daha başarılı bir şekilde göstermiş, mensur şiir sahasında önemli ve güzel bir örneği okuyucuya sunmuştur.

Yıldızlara kadar

1

Gazellerimden bir kadeh yaptım ve sevgiliye bu kadehle şiirlerimin şarabını sundum. Hayallerimden bir tül ördüm ve siyah gölgeli gözlere kadar inen kumral saçların kâküllerini, bu ince ve titrek tüllerle ördüm. Hıçkırıklarımın bir şarkı besteledim ve bu elem nağmesinin dalgalarıyla sevgilinin hırçın gönlünü okşadım. Gözyaşlarımdan parlak akisli bir göl

---

*Arş. Gör. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, v.kilicarislan@atauni.edu.tr.

biriktirdim ve bu gölün kenarında altın teşbihlerden bir tarakla sevgilinin billur omuzlarına dökülen kumral saçlarını taradım. Ve nihayet mersiyelerimden bir kefen yaptım ve zavallı, kırık vücudumu bu kefene bürüyerek ıztıraplarımdan bir mezara girdim.

2

Dün akşam uzaklarda bir alev parlıyordu. Bu dondurucu kış gecesi göğünün soğuk ve siyah göğsünde milyonlarca kalpten akan bir kan deresi kızılığıyla ateşler yayılıyor. Karanlık, esrarlı dağların yamaçlarını sarıyordu. Uzaklarda bir yangın vardı. Batan güneş gibi çırpınarak sönen kalbim gibi son çarpıntıları, son titrek ve ölgün nefesleriyle bir yangın vardı. Kalın paltoma bürünerek, bastonuma dayanarak cehennem bu yeni fişkırak deliğini, bu yakıcı, öldürücü pençeyi –varlığıma o kadar çok yakın olduğu için- görmeye gittim. Dışarda siyah ölüm gecesi gazapla haykırarak, kudurarak, ateşten ve alevden ağzıyla korkunç rüzgârı üflüyordu. Karanlık yolda ilerlerken kulaklarımda yorgun inilti uğuldadı. Yaprakları dökülmüş kuru, çıplak ağaçlar, uzun serviler rüzgârın acı nefesiyle çıtırdarak eğildikçe mezarlarından çıkmış iskeletlerin esrarlı feryadını hatırlattılar. Ve ben bu nihayetsiz ölüm denizinde biricik hayat, son titreyen ve soluyan ışık, uzaklarda alevlerle çırpınan kalbimi görmeye gittim. Şu dağınık satırları karalarken aklım gibi vücudum da perişan... Kollarım yorgun, alnım ateşle yanıyor. Zavallı defter! Biliyorum ki sen hiçbir şeysin. Sarı benizli kâğıtlarının ömrü belki benden daha kısadır. Belki bir gün seni şu ocakta yanan ateşe atarım, gözlerimin önünde kaybolursun. Yahut olabilir ki benden fazla yaşarsın ve şayet sana beni sorarlarsa, “Bir insanın kalbiyim.” dersin. “Seven, ıztırap çeken ve ölen bir insanın kalbiyim.” Ne zarar var, ister okunsun, ister paçavralar gibi yere atılsın. Eğer seni yalnız bunun için yaşatmış olsaydım şimdi hiç düşünmeden şu ocağa atıyordum. Fakat ümit ediyorum, korkuyla, cesaretsizlikle belki diyorum... Ben ebedi karanlıklara daldıktan sonra hayali hatıramdan kaybolmayan ince, beyaz parmaklar, senin solgun yapraklarını çevirirler. Belki diyorum, gönlümü ebedi mâteme sokan elâ gözler satırlarında bir saniye olsun dolaşırlar. O zaman sen gücün yettiği kadar feryat et, bağır. Söyle ki, bu dağınık, perişan satırlar, perişan bir kalbin akisleridir. Ve o zavallı kalp bütün hislerini, bütün duygularını döktü. O dağınık âvâre hisleri kafiyelerin mısraların arasına sıkıştırarak sana süslü bir demet vermek istememişti. Zaten isteyemezdi de... Zavallı solgun yapraklar! Feryat ederek söyleyin o insafsız ruha.

Pınarlarını tükenmez bir yangından alan gönlümün, satırlarınızdaki aksi şayet kâfi derecede hararetle değilse; yalvararak, yemin ederek söyleyin o insafsız ruha ki, bu kabahat harflerin ve kelimelerindir. Bu kabahat onlarındır. Çünkü gönlümden yerleri ve gökleri tutuşturacak kadar taşarak dökülen hislerim, kelimelerin dondurucu yüzüne düştükçe soğudu ve sıcaklığını kaybetti. Fakat hayır, hayır, inanmam ben buna. Sakın böyle bir şey söylemeyin, ey perişan ve dağınık satırlar! Çünkü yalan söylemiş olursunuz. Çünkü gönlümün yerleri ve gökleri tutuşturacak kadar taşarak dökülen hisleri emin olun ki kelimeleri de tutuşturdu, onları da kızıl alevine boyadı, o alevler ebediyete kadar sönmeyecektir. O alevler ebediyeti tutuşturacaktır.

Hilmi Ziya